

สรุปสถานการณ์การเกิดโรคที่สำคัญ สัปดาห์ที่ 7

วันที่ 9 – 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546

ในสัปดาห์ที่ 7 ระหว่างวันที่ 9 – 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานผู้ป่วยด้วยโรคในข่ายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาที่น่าสนใจ ดังนี้

1. โรคอุจจาระร่วงอย่างแรง (Severe diarrhoea)

สัปดาห์นี้ได้รับรายงานผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วงอย่างแรง ที่ตรวจพบเชื้อ *Vibrio cholerae* El Tor inaba รวม 8 ราย จากจังหวัดปัตตานี 7 ราย และขอนแก่น 1 ราย ดังนี้

1.1 จังหวัดปัตตานี ผู้ป่วยทั้ง 7 ราย เป็นชาย อายุ 17 – 38 ปี โดย 2 ราย มีอาชีพสอนศาสนา ภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดสงขลา เดินทางมาสอนศาสนาอิสลามตามมัสยิด ในตำบลต่าง ๆ ของอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2546 และเข้าพักที่มัสยิดในหมู่ 9 ตำบลปนา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี วันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 ชาวบ้านได้นำหอยแมลงภู่และปูทะเลมาให้ ซึ่งได้นำมาต้มรับประทานในเวลา 20.00 น. เริ่มป่วยเวลา 02.00 น. (วันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546) เข้ารักษาที่โรงพยาบาลปัตตานี วันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 ทำการค้นหาผู้สัมผัสและเก็บตัวอย่างอุจจาระส่งตรวจ 12 ราย พบเชื้อ *Vibrio cholerae* El Tor inaba 1 ราย

ผู้ป่วยอีก 5 ราย เป็นลูกเรือประมงชาวพม่า 3 ราย กัมพูชา 1 ราย และไทย 1 ราย ทุกรายพักอาศัยในเรือ ซึ่งอยู่ในหมู่ 8 ตำบลปนา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี เริ่มป่วยวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 จำนวน 1 ราย, วันที่ 5 กุมภาพันธ์ จำนวน 1 ราย และวันที่ 6 กุมภาพันธ์ จำนวน 3 ราย เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลปัตตานี ระหว่างวันที่ 2 - 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 ทุกรายมีอาการทุเลาเป็นปกติ จากการสอบสวนผู้ป่วยชาวกัมพูชา ให้ประวัติว่ารับประทานอาหารทะเลดิบ ๆ และได้เก็บตัวอย่างอุจจาระในผู้สัมผัสกับผู้ป่วยชาวพม่า 30 ราย พบเชื้อ *Vibrio cholerae* El Tor inaba 1 ราย ส่วนรายอื่น ๆ อยู่ระหว่างการสอบสวนเพิ่มเติม

จากข้อมูลข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่า สภาพแวดล้อมในบริเวณพื้นที่ท่าเทียบเรือ ของตำบลปนา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี น่าจะมีการปนเปื้อนเชื้อโรคอุจจาระร่วงอย่างแรง และเชื้ออาจกระจายเข้าสู่ห่วงโซ่อาหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาหารทะเล และสัตว์น้ำในบริเวณนั้น ขณะนี้จึงควรมีมาตรการให้ความรู้แก่ประชาชน ให้ระมัดระวังในเรื่องการรับประทานอาหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเภทอาหารทะเล และเฝ้าระวังโรคอย่างใกล้ชิด

1.2 จังหวัดขอนแก่น เป็นชาย อายุ 76 ปี อาชีพทำนา ที่อยู่ตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เริ่มป่วยวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 เวลา 21.00 น. ไปเข้ารับการรักษาที่สถานีอนามัยแดงใหญ่ วันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 อาการไม่ดีขึ้น จึงส่งต่อไปที่ โรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น จากการสอบสวน ผู้ป่วยไม่สามารถให้รายละเอียดต่าง ๆ ได้ เนื่องจากจำไม่ได้ ได้เก็บตัวอย่างอุจจาระผู้สัมผัสในครอบครัวและชุมชน จำนวน 20 ราย และน้ำดื่ม น้ำใช้ 2 ตัวอย่าง ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ ผลไม่พบเชื้อทั้งหมด

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วงอย่างแรง รวม 31 ราย เป็นชาวไทย 27 ราย ต่างชาติ 4 ราย จากจังหวัด ปัตตานี 8 ราย, นนทบุรี 5 ราย, ระยอง 4 ราย, สงขลา 4 ราย, กรุงเทพมหานคร 3 ราย, ขอนแก่น 3 ราย, สมุทรสาคร 2 ราย, พระนครศรีอยุธยา และฉะเชิงเทรา จังหวัดละ 1 ราย

2. โรคไข้มองอักเสบ (Encephalitis)

ได้รับรายงานผู้ป่วยสงสัยไข้มองอักเสบ 1 ราย จากจังหวัดอุทัยธานี เป็นเด็กหญิง อายุ 11 ปี นักเรียนโรงเรียนบ่อ ยาง อาศัยอยู่กับยายที่หมู่ 9 ตำบลบ่อ ยาง อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี เริ่มป่วยวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 ด้วยอาการ ไข้ ไอ มีเสมหะ ชักเกร็ง น้ำลายฟุ้งปาก 1 ครั้ง เข้ารับการรักษาที่สถานอนามัยบ่อ ยาง และรักษาต่อโรงพยาบาลสว่างอารมณ์ มีไข้สูง ชัก เกร็ง ชีพจรลดลง อาเจียน ไม่รู้สึกตัว อาการไม่ทุเลา จึงส่งต่อโรงพยาบาลอุทัยธานี ได้ส่งน้ำไขสันหลังไปตรวจที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อยู่ระหว่างรอผลการตรวจห้องปฏิบัติการ ขณะนี้ยังรักษาอยู่ ไม่ทราบประวัติการได้รับวัคซีน สภาพแวดล้อม ของที่อยู่ เป็นไร่ข้าวโพดและไร่มันสำปะหลัง ในหมู่บ้านเลี้ยงกระบือ และมีนกพิราบ

3. เยื่อหุ้มสมองอักเสบจากเชื้อ Hib (*Haemophilus Influenzae* type B)

ได้รับรายงานผู้ป่วย 2 ราย จากจังหวัดฉะเชิงเทรา รายแรกเป็นเด็กหญิง อายุ 2 เดือน อยู่ที่อยู่อำเภอบ้านโพธิ์ เริ่มป่วย วันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2546 ด้วยอาการ ไข้ ชักเกร็ง ไม่รู้สึกตัว เข้ารักษาที่โรงพยาบาลฉะเชิงเทรา วันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 ตรวจน้ำไขสันหลัง พบว่ามีลักษณะขุ่น จำนวนเซลล์ 1750/ลูกบาศก์มิลลิเมตร น้ำตาล 25 mg% โปรตีน 265 mg% ย้อมเชื้อพบ gram neg pleomorphic และตรวจ CIE (เป็นการตรวจ Ag) ให้ผลบวกต่อเชื้อ *Haemophilus Influenzae* type B ผู้ป่วยเสียชีวิต ในวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546

อีกราย เป็นเด็กหญิงอายุ 4 เดือน ที่อยู่ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว เริ่มป่วยวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2546 ด้วยอาการ ไข้ ชักเกร็ง คอแข็ง หลังแข็ง ไม่รู้สึกตัว ครั้งแรกไปรักษาที่คลินิกหนองจอก อาการไม่ดีขึ้น จึงมารักษาที่ โรงพยาบาลฉะเชิงเทรา เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 ผลการตรวจน้ำไขสันหลัง พบว่ามีลักษณะขุ่น น้ำตาล 23 mg% โปรตีน 165 mg% แต่ย้อมเชื้อให้ผล negative ทำ CIE ให้ผลบวกต่อเชื้อ *Haemophilus Influenzae* type B เช่นกัน ทั้งสองรายนี้มีลักษณะอาการและผลทางห้องปฏิบัติการเข้าได้กับโรคนี้ ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า มีผู้ป่วยเกิดขึ้นในจังหวัดเดียวกันและระยะเวลาใกล้เคียงกันถึง 2 ราย ทั้งที่เป็นโรคที่มีอุบัติการณ์ต่ำ มีมนุษย์เป็นพาหะ ติดต่อทางละอองฝอยน้ำลาย โดยการไอจามรดกัน กลุ่มที่เสี่ยงคือ เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ข้อเสนอ สำหรับการควบคุมป้องกัน โดยการเฝ้าระวังผู้สัมผัสโรคอย่างใกล้ชิด ถ้าเริ่มมีอาการให้รีบนำส่งโรงพยาบาลเพื่อรับการรักษาโดยด่วน ยังไม่มีข้อเสนอในเรื่องการให้ยาป้องกันล่วงหน้า

4. โรคไข้เลือดออก (DHF)

ในสัปดาห์ที่ 7 ได้รับรายงานจาก 57 จังหวัด มีรายงานผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกรวม 274 ราย จังหวัดที่มีรายงานมากที่สุด 5 ลำดับแรก คือ นครปฐม 54 ราย, สุราษฎร์ธานี 20 ราย, ราชบุรี 18 ราย, ระยอง ประจวบคีรีขันธ์ และกระบี่ จังหวัดละ 14 ราย

รวมตั้งแต่ต้นปี 2546 (สัปดาห์ที่ 1 - 7) มีรายงานผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก สะสม 4,352 ราย เสียชีวิต 2 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 6.98 ต่อประชากรแสนคน และอัตราป่วยตายร้อยละ 0.05 จังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุด 10 ลำดับแรก คือจังหวัดยะลา อัตราป่วย 35.24 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาได้แก่ สมุทรสาคร อัตราป่วย 32.83 ต่อประชากรแสนคน, นครปฐม อัตราป่วย 24.88 ต่อประชากรแสนคน, กระบี่ อัตราป่วย 22.86 ต่อประชากรแสนคน, สุราษฎร์ธานี อัตราป่วย 19.61 ต่อประชากรแสนคน , กรุงเทพมหานคร อัตราป่วย 17.97 ต่อประชากรแสนคน, ประจวบคีรีขันธ์ อัตราป่วย 17.82 ต่อประชากรแสนคน, ภูเก็ต อัตราป่วย 17.22 ต่อประชากรแสนคน, และ ปัตตานี อัตราป่วย 16.98 ต่อแสนประชากร

รายงานโดย นางอุบลรัตน์ นฤพนธ์จิรกุล, นางลัดดา ลิขิตยักรว
กลุ่มเฝ้าระวังสอบสวนทางระบาดวิทยา สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค